

Praktinė užduotis: kaip prisitaikyti prie poplūdžių miestuose

Justas Kažys ir Justinas Kilpys, VU Geomokslų Institutas
Mokomasis seminaras „**Prisitaikymas prie klimato kaitos:
nuo valstybės politikos iki vietos lygmens**“

LR Aplinkos ministerija, Vilnius

2018 lapkričio 27 d.

1. POVEIKIO IDENTIFIKAVIMAS

- Kaip jūsų mieste (apylinkėje) pasireiškia potvynių poveikis?
- Jūsų nuomone, su kuo susijęs padidėjęs/sumažėjęs potvynių poveikis?

2. PRISITAIKYMO PRIEMONIŲ PARINKIMAS

- Įvardinkite galimas prisitaikymo prie potvynių mieste (aplinkėje) priemones
- Jūsų nuomone, kaip šios priemonės leis prisitaikyti prie klimato kaitos keliamo poveikio?

3. PRIEMONIŲ ĮGYVENDINIMO GALIMYBĖS

- Surūšiuokite prisitaikymo priemones pagal svarbą nuo 1 iki 5 (mažiausia svarba – 1; didžiausia svarba – 5)
- Įvardinkite 1-2 prielaidas reikalingas prisitaikymo prie potvynių priemonių įgyvendinimui jūsų regione

Užliejamų teritorijų suskirstymo pagal pavojingumą pavyzdys Kauno mieste (Aplinkos apsaugos agentūra 2017)

1. POVEIKIO IDENTIFIKAVIMAS

Kaip jūsų mieste (apylinkėje) pasireiškia potvynių poveikis?

- Po intensyvių liūčių užliejamos gatvės, krantinės (kita infrastruktūra?) dėl nuotekų sistemos gedimų, pajėgumo ir kt.
- Gyventojų ir visuomeninis turtas (ekonominė žala)
- Vandens tarša
- Įtaka bioįvairovei

2. PRISITAIKYMO PRIEMONIŲ PARINKIMAS

Įvardinkite galimas prisitaikymo prie potvynių mieste (apylinkėje) priemones:

- Lietaus nuotekų tinklo optimizavimas ir priežiūra
- Krantinių aukštinimas ir hidrotechniniai įrenginiai (HE Panevėžyje)
- Švietimas ir sąmoningumo didinimas
- Informavimas apie užliejamas vietas spec. programėlių pagalba, transporto srautų planavimas
- Žaliųjų teritorijų ir erdvių planavimas ir plėtra
- Uodų populiacijos stebėseną

3. PRIEMONIŲ ĮGYVENDINIMO GALIMYBĖS

Potvynių rizikos valdymo ir apsaugos nuo potvynių sistemos įdiegimas	14 (2)
Esamo komunikacijų tinklo ir kelių bei transporto infrastruktūros pritaikymas didesniems vandens kiekiams	11
Natūralių ekologinių priemonių (tvenkiniai, žaliosios zonos) kūrimas atsižvelgiant į potvynių riziką	12
Hidrotechninių įrenginių, nuotekų šalinimo sistemos ir krantinių pritaikymas didesniems vandens kiekiams	16
Esamų miesto planų keitimas bei miesto teritorijų planavimas atsižvelgiant į potvynių riziką	23 (3)
Kita: Šveitimas ir sąmoningumo kėlimas, www.lt72.lt (išgyvenimo paketas), planavimas nacionaliniame lygmenyje	

ĮGYVENDINIMO PRIELAIDOS

1. Politinio ir visuomeninio sąmoningumas
2. Tarp institucinis bendradarbiavimas
3. Finansiniai ištekliai

Prisitaikymo prie klimato kaitos priemonių finansavimas

- Savivaldybių biudžetas
- 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programa.
5 prioritetas „Aplinkosauga, gamtos išteklių darnus naudojimas ir prisitaikymas prie klimato kaitos“
- Klimato kaitos specialioji programa
- ES regioninio bendradarbiavimo (Interreg) programa
- Kiti fondai, privačios iniciatyvos.

Prisitaikymo prie klimato kaitos priemonių finansavimas (2)

- **ES struktūriniai ir investiciniai fondai 2014-2020 m.** www.esinvesticijos.lt/lt/
- 22,6 proc. visos paramos skiriama su klimato kaita susijusiems projektams
- **LIFE programa 2014-2020 m.** www.lifeprojektai.lt
- Parama klimato kaitos projektams (švelninimas ir prisitaikymas);
- Prioritetai: miestų infrastruktūra, žaliųjų zonų kūrimas, žemės sektorius;
- ES suteikia iki 55 proc., subsidiją; galimybė gauti iki 25 proc. LT biudžeto lėšų

Prisitaikymo prie klimato kaitos priemonių finansavimas (3)

- Klimato kaitos švelninimo ir prisitaikymo prie klimato kaitos gairės savivaldybėms
- Justinas Kilpys, Kęstutis Pauša, Nerijus Jurkus (2017)

